

Åpen brenning og brenning av avfall i småovner

Veiledning for kommuner

TA-1824/2001
ISBN 82-7655-426-1

Forord

Formålet med å gi myndighet til kommunene på området åpen brenning og brenning av avfall i småovner, er å begrense forurensningen fra slik aktivitet.

Åpen og ukontrollert brenning av avfall og biologisk materiale kan gi store utslipp av blant annet tjærestoffer (PAH), dioksiner og tungmetaller. Dette kan medføre både helse- og miljøproblemer lokalt. Røyk fra slik brenning rammer spesielt den delen av befolkningen som har kroniske luftveissykdommer eller allergiproblemer. For denne gruppen kan røykgasser føre til økt pustebesvær, akutte astmaanfall eller være en ekstrabelastning ved at allergisymptomene forsterkes.

Småbrenning representerer samtidig utslipp som kan bidra til en forverret forurensningssituasjon på regionalt og nasjonalt nivå. Dette er fordi det ofte brennes ikke-nedbrytbare stoffer som oppkonsentreres i næringskjeden. Ved å benytte de mulighetene kommunene nå får, kan de bidra til å redusere miljøproblemer som også når langt utover de lokale forholdene.

SFT gir ut denne veilederen for å hjelpe kommunene i arbeidet med å regulere åpen brenning og brenning av avfall i småovner. Veilederen og forslag til kommunal forskrift finnes på SFTs hjemmeside www.sft.no.

Innhold

1 Kommunens myndighet vedrørende åpen brenning og brenning av avfall.....	3
1.1 Kommunen kan fastsette forskrift som begrenser eller utvider lovligheten av å brenne avfall mv.	3
1.2 Kommunen skal føre tilsyn.....	3
2 Forslag til kommunal forskrift.....	4
Kommentar til forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner	5
Til § 1 Formål	5
Til § 2 Virkeområde	5
Til § 3 Definisjoner.....	5
Til § 4 Forbud mot åpen brenning og brenning av avfall i småovner	6
Til § 5 Unntak fra forbudet.....	6
Til § 6 Dispensasjon	6
Til § 7 Tilsyn	7
Vedlegg I Miljøproblemer.....	8
Vedlegg II Tilgrensende virkemidler	10
Vedlegg III Delegeringsbrev til kommunene	11
Aktuell litteratur	13

1 Kommunens myndighet vedrørende åpen brenning og brenning av avfall

1.1 Kommunen kan fastsette forskrift som begrenser eller utvider lovligheten av å brenne avfall mv.

I utgangspunktet er all brenning av avfall ulovlig med mindre:

- det foreligger en tillatelse fra SFT eller Fylkesmannen (forurensningsmyndigheten),
- forurensningen fra forbrenningen kan anses som "vanlig" forurensning fra boliger, primærnæringer mv. Med "vanlig" forurensning menes for eksempel halmbrenning i jordbruket, flatebrenning i skogbruket, bråtebrenning og brenning av tørt hageavfall, og opptenning/brenning av avispir i vedovnen hjemme eller på hytta.

Ved Miljøverndepartementets delegeringsvedtak av 19.07.2001 (vedlegg III) er kommunen gitt myndighet til å fastsette forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner etter forurensningsloven § 9.

Kommunen velger selv om den ønsker å fastsette en forskrift. Forskriften gir kommunen muligheter til å snevre inn hva som skal være tillatt avfallsforbrenning. Dette kan gjøres gjeldende for hele kommunen eller en avgrenset del av kommunen. Ved å fastsette en forskrift har kommunen også muligheter til å utvide hva som er tillatt avfallsforbrenning.

1.2 Kommunen skal føre tilsyn

Miljøverndepartementets delegeringsvedtak gir kommunen myndighet til å føre tilsyn og treffe enkeltvedtak etter forurensningslovens § 7 fjerde ledd. Dette innebærer at kommunen skal føre tilsyn med all åpen brenning og brenning av avfall i småovner. Tilsynsmyndigheten gjelder uavhengig av om kommunen velger å fastsette en forskrift eller ikke, og kommunen skal også føre tilsyn slik at ulovlig brenning av produksjonsavfall og brenning av avfall i bakgårdsovner og lignende ikke skjer. Tilsynet skal utøves i forhold til forurensningsloven eller etter forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner, dersom denne er fastsatt. Henvendelser fra publikum om ulovlig brenning av avfall skal rettes til kommunen.

Kommunen kan følge opp tilsynet ved å fatte enkeltvedtak i medhold av forurensningsloven § 7 fjerde ledd, og pålegge den som forurenser å sørge for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av forurensningen. Kommunen kan også ilegge forurensningsgebyr og kreve refusjon av eventuelle utgifter kommunen har hatt i forbindelse med gjennomføring av tiltak på vegne av forurenser, og eventuelt anmelde ulovlig forurensning til politiet.

2 Forslag til kommunal forskrift

FORSKRIFT OM ÅPEN BRENNING OG BRENNING AV AVFALL I SMÅOVNER

Fastsatt avkommune dato. måned 20xx i medhold av lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall § 9 jf Miljøverndepartementets delegeringsbrev av 19. juli 2001.

§ 1 Formål

Formålet med denne forskriften er å forhindre forurensning og helseproblemer i kommunen som følge av åpen brenning og brenning av avfall i småovner.

§ 2 Virkeområde

Denne forskriften gjelder åpen brenning og brenning av avfall i småovner innenfor kommunens grenser.

§ 3 Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a) Åpen brenning: all brenning som skjer utendørs
- b) Småovner: forbrenningsovner som ikke har tillatelse fra Statens forurensningstilsyn eller fylkesmannen eller er tillatt etter statlige forskrifter etter forurensningsloven.

§ 4 Forbud mot åpen brenning og brenning av avfall i småovner

Åpen brenning og brenning av avfall i småovner er forbudt, med mindre annet følger av forskriftens § 5.

§ 5 Unntak fra forbudet

Følgende brenning skal likevel være tillatt: *(Kommunene vurderer selv hvilke av de følgende eksempler, eller andre, eller ingen, som skal unntas fra det generelle forbudet i § 4.)*

- a) åpen brenning på grillinnretninger, utepeiser og kaffebål,
- b) brenning av avfallstrevirke i vedovn, med unntak av impregnert og malt trevirke,
- c) brenning av avispapir og liknende i vedovn hjemme eller på hytta,
- d) bråtebrenning og brenning av tørt hageavfall utenfor tettbygd strøk,
- e) St. Hansbål,
- f) ranke- og flatebrenning i skogbruket,
- g) halmbrenning i jordbruket,
- h) ...

§ 6 Dispensasjon

(Vedkommende organ i kommunen) kan i særlige tilfeller dispensere fra forbudet i § 4 etter søknad.

§ 7 Tilsyn

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskrift overholdes.

§ 8 Klage

Vedtak truffet av (vedkommende organ i kommunen) i medhold av denne forskrift kan påklages til kommunestyret (eventuelt særskilt klagenemnd, eller til fylkesmannen dersom vedtaket er fattet av kommunestyret).

§ 9 Straff

Overtredelse av denne forskrift kan medføre straffeansvar jf. forurensningsloven § 78.

§ 10 Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft fra.....

Kommentar til forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner

Miljøvernmyndighetene arbeider generelt for å redusere avfallsmengden som oppstår, øke gjenvinningen og redusere miljøproblemene som avfallet forårsaker. Derfor stilles det strenge miljøkrav til avfallsanleggene, og det stilles krav om at alle må betale det det faktisk koster å få avfall behandlet på en miljø- og ressursmessig forsvarlig måte. Behandling av avfall utenfor de etablerte ordningene, for eksempel ved åpen brenning, vil bidra til å undergrave arbeidet med å redusere helse- og miljøulempene ved håndtering av avfall, og bør reduseres til et minimum. Åpen brenning eller brenning av avfall i småovner er ikke miljømessig akseptable behandlingsmetoder for avfall.

De hensyn kommunene kan legge til grunn for sin forskriftsregulering er følgende:

- lokale helse- og miljøproblemer
- forurensning generelt

Til § 1 Formål

I forskriftens formålparagraf kan begrunnelsen for forskriften omtales. Det kan også opplyses om at kommunen gjennom forskriften ønsker å legge til rette for bedre avfallshåndtering og økt utnyttelse av ressurser gjennom avfallsreduksjon, materialgjenvinning og energiutnyttelse.

Til § 2 Virkeområde

Forskriften kan tillate eller forby åpen brenning av forbruksavfall, definert etter forurensningsloven, men kan også tillate eller forby åpen brenning av det som ikke er definert som avfall (for eksempel vedkubber og grillkull).

Forskriften vil imidlertid *ikke* kunne tillate brenning av produksjonsavfall, verken ved åpen brenning eller brenning av produksjonsavfall i småovner. Dette inkluderer blant annet bygg- og anleggsavfall. Kommunen har ikke fått myndighet etter forurensningsloven § 32 første ledd som regulerer disponering av produksjonsavfall.

Forskriften kan heller *ikke* tillate brenning av avfall i småovner som har til hensikt å destruere avfall, for eksempel brenning av avfall i ulike typer bakgårdsovner eller andre småovner som er beregnet for å brenne avfall. Slik brenning er ulovlig, uavhengig av mengden avfall som forbrennes, eller størrelsen på avfallsovn, dersom ovnen ikke har en utslippstillatelse fra forurensningsmyndigheten (fylkesmannen) i medhold av forurensningsloven § 11. Dette er også regulert av EU-direktiv om avfallsforbrenning (2000/76/EF), som vil bli implementert i norsk regelverk i løpet av 2002.

Kommunen skal likevel føre tilsyn med all åpen brenning og brenning av avfall i småovner. Dette betyr at kommunen også skal føre tilsyn med brenning av produksjonsavfall og brenning av avfall i bakgårdsovner etc.

Til § 3 Definisjoner

Definisjonene er hentet fra Miljøverndepartementets delegeringsbrev av 19.07.2001 og beskriver hva kommunen har fått myndighet til å regulere.

Til § 4 Forbud mot åpen brenning og brenning av avfall i småovner

Det anbefales at forskriften bygges opp med et generelt forbud mot åpen brenning og brenning av avfall i småovner, og at unntak fra forbudet spesifiseres for den enkelte kommune.

Til § 5 Unntak fra forbudet

Nedenfor er det gitt eksempler på hva kommunene kan vurdere å unnta fra det generelle forbudet i forskriftens § 4. Unntakene fra forbudet vil da bli tillatt. Det vil være viktig at kommunen formulerer seg presis i forskriften for å unngå feiltolkninger. Det understrekes at spørsmålet om hvilke unntak som skal gjøres fra forbudet er en vurdering hver kommune må gjøre ut fra lokale forurensningsmessige forhold. Se for øvrig veilederens vedlegg I for mer informasjon om miljøproblemer knyttet til åpen brenning og brenning av avfall i småovner.

- *Åpen brenning på grillinnretninger, utepeiser og kaffebål.*
Unntaket kan eventuelt begrenses til visse tider på året dersom forurensningsproblemene varierer med årstidene, eller til visse områder i kommunen.
- *Brenning av rent avfallstrevirke i vedovn.*
Det gjøres oppmerksom at brenning av trevirke som er impregnert, malt eller overflatebehandlet ikke bør tillates idet dette kan gi utslipp av helse- og miljøskadelige stoffer, og giftig aske.
- *Brenning av avisepapir og liknende i vedovnen hjemme eller på hytta.*
Kommunen bør være varsom med denne typen unntak og være oppmerksom på det regelverk og system som gjelder for behandling av avfall.
- *Bråtebrenning og brenning av små mengder tørt hageavfall.*
Unntaket kan eventuelt begrenses til områder utenfor tettbygd strøk, slik at det fremdeles er forbudt med bråtebrann i tettbygd strøk. Et annet alternativ kan være at unntaket bare gjelder i et avgrenset område som er nærmere spesifisert.
- *St. Hansbål*
Kommunen kan tillate St. Hansbål ved å gjøre et unntak fra det generelle forbudet i forskriften. For å unngå større forurensning fra St. Hansbål bør kommunen informere om at avfall som bildekk, trykkimpregnert og malt trevirke, plast, isolasjonsmateriale osv. ikke skal brennes på St. Hansbål.
- *Ranke- og flatebrenning i skogbruket*
Her har kommunen kun mulighet til å tillate åpen brenning av skogsavfall på stedet. Oppsamlet skogsavfall vil anses som produksjonsavfall og skal leveres til godkjent anlegg i henhold til forurensningsloven § 32.
- *Halmbrenning i jordbruket*
Her har kommunen kun mulighet til å tillate åpen brenning av halmstubber ute på jorden. Oppsamlet halmavfall vil anses som produksjonsavfall og skal leveres til godkjent anlegg i henhold til forurensningsloven § 32.

I de tilfeller der åpen brenning og brenning av avfall i småovner tillates etter unntak i forskriften, må det generelt forutsettes at materialene som brennes ikke inneholder helse- og miljøfarlige stoffer.

Til § 6 Dispensasjon

Kommunene bør i sin forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner legge inn mulighet for å dispensere fra forskriften, etter søknad. Da vil kommunen i særskilte tilfeller

kunne gi dispensasjon fra forskriften. Eksempelvis kan dette være aktuelt i forbindelse med søknad om brenning av et kondemnabelt hus som et ledd i brannvesenets øvingsopplegg. Da vil kommunen, etter en miljøfaglig vurdering av søknaden, kunne gi dispensasjon fra forskriften for dette, dersom det anses som miljømessig forsvarlig. Andre behandlingsløsninger bør alltid vurderes. En eventuell dispensasjon vil imidlertid bare kunne aksepteres dersom bygningen er miljøsanert. Det vil si at alle bygningsdeler, inventar mv. som inneholder komponenter som kan være til skade eller ulempe for miljøet, er fjernet før brenning foretas. Eksempler på slike komponenter er lysstoffrør, PCB-holdige kondensatorer og isolerglassruter, elektriske- og elektroniske komponenter, trykkimpregnerte materialer, PVC og blyholdige kabler. En mer utførlig omtale framgår av "Håndbok i miljøsanering av bygninger" som er utgitt i forbindelse med ØkoBygg-programmet.

Kommunen vil imidlertid ikke ha myndighet til å gi dispensasjon som nevnt ovenfor, dersom den ikke har fastsatt forskrift som åpner for å gi dispensasjon etter søknad.

Kommunen har heller ikke myndighet til å gi dispensasjon for brenning av produksjonsavfall, eller brenning av avfall i småovner beregnet for brenning av avfall (se kommentarer til § 2 Virkeområde), idet dette krever utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11. Kommunen har ikke myndighet etter forurensningsloven § 11.

Til § 7 Tilsyn

Ved overtredelse av bestemmelser i den kommunale forskriften kan kommunen benytte følgende tilgjengelige virkemidler:

- Gi pålegg etter forurensningsloven § 7 fjerde ledd
- Ilegge forurensningsgebyr etter forurensningsloven § 73
- Iverksette tiltak hvis pålegget ikke etterfølges (jf. forurensningsloven § 74)
- Kreve refusjon av utgifter i forbindelse med gjennomføring av tiltak etter forurensningsloven § 74
- Anmelde forholdet (jf. forurensningsloven §§ 78 og 79)

Disse bestemmelsene er ytterligere omtalt i kap. 3 "Veiledning om kommunens oppgaver etter forurensningsloven" i Rundskriv T-5/98 fra Miljøverndepartementet.

Bestemmelsene skal også benyttes for å håndheve forurensningsloven på myndighetsområdet åpen brenning og brenning av avfall i småovner, dersom kommunen velger å ikke fastsette en forskrift.

Vedlegg I Miljøproblemer

Regionale og nasjonale forurensningsproblemer

Åpen brenning og brenning av avfall i småovner kan gi relativt store forurensende utslipp. Grunnen til dette er at forbrenningsprosessen under slike forhold er lite effektiv. Avgassene fra denne typen brenning blir dessuten ikke rensset, og sot- og støvutslippene er forholdsvis høye. Dette resulterer i betydelige utslipp av tjærestoffer (bla. PAH) og en rekke andre miljøgifter som dioksiner og tungmetaller. Ufullstendig forbrenning fører ellers til høye utslipp av karbonmonoksid (CO).

Påvirkningen fra åpen og ukontrollert brenning av avfall og biologisk materiale, såkalt småbrenning, vil være sterkest i nærområdet til brenningen. Samtidig er dette utslipp som kan bidra til en forverret forurensningssituasjon på regionalt og nasjonalt nivå, fordi det blant annet dreier seg om ikke nedbrytbare stoffer som oppkonsentreres i næringskjeden. Det er viktig at omfanget av åpen brenning og brenning av avfall i småovner begrenses.

Utslipp fra småovner

Omfanget av brenning i småovner er det vanskelig å si noe sikkert om, men det er anslått at mengdene kan utgjøre opptil 45.000 tonn avfall per år. De ordinære avfallsforbrenningsanleggene i Norge brenner totalt ca 500.000 tonn avfall per år (1999).

Det er foretatt målinger av innholdet av miljøgifter i røyken fra småovner som brenner avfall. Konsentrasjonene er svært høye sammenlignet med innholdet i røykgassen fra moderne avfallsforbrenningsanlegg med røykgassrensing. Selv om mengden avfall som brennes ulovlig i småovner bare utgjør en mindre del av det som brennes i de store anleggene, er totalutslippet fra småovner for noen typer forurensninger betydelig høyere enn tilsvarende totalutslipp fra alle de store forbrenningsanleggene til sammen.

Undersøkelser utført av Senter for industriforskning (SI, nå under SINTEF) har vist at konsentrasjonen av PAH i røyken fra småovner var fra 200.000 til 500.000 ganger høyere enn fra lovlige avfallsforbrenningsanlegg. (SI-rapport nr 89 10 06, 1990). Omfanget av slik avfallsbrenning er det vanskelig å si noe sikkert om, men dersom man antar at mellom 15.000 og 45.000 tonn avfall brennes åpent eller i småovner per år kan det totale PAH-utslippet beregnes til et sted mellom 5 og 30 tonn per år. Til sammenlikning er det beregnet at utslippet fra alle avfallsforbrenningsanleggene i Norge, som totalt brenner ca 500.000 tonn avfall (1999), er ca. 0,9 tonn PAH per år (1999, kilde: SSB). Tallmaterialet rundt utslippene fra småovnene er imidlertid svært usikkert.

Det samlede dioksinutslippet fra småovner er fra 40 til 110 ganger høyere enn nivået fra avanserte avfallsforbrenningsanlegg med røykgassrensing. I tillegg er det meget høye utslipp av karbonmonoksid (CO) og av støv. Dette viser at det er svært liten kontroll med forbrenningsprosessen i slike småovner. Høyt støvutslipp kan også føre med seg høye utslipp av tungmetaller som kadmium og bly. Dette vil imidlertid i betydelig grad avhenge av avfallet som brennes. Tallene er usikre.

Ved åpen brenning er mulighetene for å kontrollere temperatur og lufttilførsel enda dårligere. Røykgassene fra åpen brenning vil derfor kunne ha enda høyere forurensningskonsentrasjoner av blant annet PAH, CO og støv enn ved brenning i småovner. Halmbrenning på kornarealene

antar man har blitt redusert noe i de senere årene, men fortsatt foregår dette i et omfang som gir utslipp av anslagsvis 0,9 tonn PAH per år på landsbasis. Tallene er usikre.

Lokale helse og trivselsplager

Åpen brenning og brenning av avfall i småovner foregår ofte i eller i nærheten av boligstrøk, og utslippene skjer nær bakken der spredningsforholdene er dårlige. De største negative effektene oppstår derfor i lokalmiljøet hvor brenningen foregår og kan føre til helse- og trivselsproblemer. Hele 20 prosent av befolkningen har kroniske luftveissykdommer eller allergiproblemer, og disse menneskene er spesielt plaget. Røyken kan blant annet føre til økt pustebesvær, akutte astmaanfall eller være en ekstrabelastning ved at allergisymptomene forsterkes.

Ressursutnyttelse

Materialene som brennes kan ha en ressursverdi. Det dreier seg særlig om utnyttelse som energibærer i form av biobrensel, som gjenvinnbare materialer, og i noen grad som kompost og jordforbedringsmiddel. De største mengdene antas å stamme fra avfall og naturmaterialer fra jordbruk, skogbruk og industriproduksjon.

Halm fra jordbruket er fra tidligere benyttet som jordforbedring ved nedpløying. På lang sikt er det viktig å føre organisk materiale og næringsstoffer tilbake til jorden. Det vil slik sett ikke være ønskelig med utstrakt og vedvarende brenning av halm. Dersom den likevel skal brennes, utgjør halm en betydelig energiressurs. Utnyttelse av 30% av halmen til energiformål vil kunne utgjøre nær 2 TWh årlig på landsbasis (tilsvarer ca 3 altakraftverk).

Vedlegg II

Tilgrensende virkemidler

Gjennom delegering av myndighet på området åpen brenning og brenning av avfall i småovner gis kommunene hjemmel til å regulere åpen brenning og brenning av avfall i småovner i en egen forskrift. Det fins imidlertid en rekke andre bestemmelser som kommunene kan benytte seg av i tillegg til å fastsette forskrift.

Forsøpling og avfallsopprydding

I første ledd i forurensningsloven § 28 er det et alminnelige forbud mot forsøpling. Det er forbudt å tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall slik at det kan virke skjemmende eller være til ulempe for miljøet. Kommunene har i forurensningsloven § 37 hjemmel til å gi pålegg om opprydding ved brudd på § 28. Statens forurensningstilsyn har gitt ut en veileder om hvordan kommunene kan utøve denne myndigheten. (SFT-veiledning 1713/2000 om forsøpling og avfallsopprydding)

Leveringsplikt for produksjonsavfall

Produksjonsavfall er regulert i forurensningsloven § 32, som sier at produksjonsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte. Kommunene har ikke fått delegert myndighet etter § 32, og kan dermed ikke regulere behandling av produksjonsavfall. Åpen brenning av produksjonsavfall kan ikke tillates i kommunens forskrift, og brenning av produksjonsavfall i småovner er heller ikke tillatt dersom forbrenningsovnene ikke har en utslippstillatelse fra forurensningsmyndigheten.

Kommunale innsamlingsordninger

Kommunen skal sørge for innsamling av forbruksavfall i henhold til forurensningsloven § 30. God informasjon til avfallsbesitterne om eksisterende innsamlingsordninger, og om ulemper forbundet med åpen brenning og brenning av avfall i småovner, er viktige elementer i arbeidet med å forebygge forurensning.

Kommunehelsetjenesten

Enkelte kommuner har med hjemmel i den nå opphevede sunnhetsloven av 1860 fastsatt forbud mot småbrenning i sine kommunale helseforskrifter. Disse forskriftene gjelder fortsatt, med mindre de er opphevet av kommunen, jf. lov om helsetjenesten i kommunene (kommunehelsetjenesteloven) § 7-9. Etter at kommunehelsetjenesteloven kapittel 4a trådte i kraft 1. januar 1988, er det ikke lenger hjemmel for kommunene til å fastsette nye forskrifter innen miljørettet helsevern, herunder generelle forbud mot småbrenning.

Kommunehelsetjenesteloven gir imidlertid hjemmel for kommunen til å gripe inn ved enkelttilfeller av småbrenning som vil kunne føre til helsemessige ulemper, jf. blant annet kommunehelsetjenesteloven § 4a-8. Se for øvrig Rundskriv IK-14/94 fra Statens helsetilsyn.

Brannforskrifter

De lokale brannvernmyndigheter har ikke hjemmel til på generelt grunnlag å forby åpen brenning, halm Brenning eller småbrenning av avfall. Brannsjefen i kommunen kan imidlertid stanse konkrete tilfeller ut fra en brannteknisk eller sikkerhetsmessig årsak. Siden planlagt brenning skal meldes den lokale brannvernmyndigheten på forhånd, foreligger det her en mulighet til å gripe inn i enkeltsaker.

Vedlegg III Delegeringsbrev til kommunene

alle landets kommuner

Deres ref

Vår ref

98/2026- MIF/TCH

Dato

19.07.2001

Ark:

DELEGERING AV MYNDIGHET ETTER FORURESNINGSLOVEN TIL KOMMUNENE – ÅPEN BRENNING OG BRENNING AV AVFALL I SMÅOVNER

Miljøverndepartementet delegerer med dette myndighet til kommunene til å fastsette forskrift som regulerer åpen brenning og brenning av avfall i småovner etter forurensningsloven § 9. Det delegeres også myndighet til å treffe enkeltvedtak etter forurensningsloven § 7 fjerde ledd. Delegeringen er et ledd i departementets arbeid med å styrke det kommunale miljøvernarbeidet. SFT har utarbeidet veiledning for kommunene for å lette arbeidet med gjennomføring. Veilederen følger vedlagt.

1. Bakgrunn

Departementet ønsker å tillegge kommunene økt ansvar og større handlefrihet på miljøområdet, og er nå i ferd med å vurdere hvilke områder dette bør gjelde for. Utgangspunktet er at kommunene skal få ansvar for miljøutfordringer av *lokal karakter*, dvs. der virkningen av forurensningen eller arealbruken er lokal eller der lokale interesser eller verdier berøres.

Forbrenning av avfall som medfører forurensning er forbudt etter forurensningsloven § 7 med mindre det foreligger tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningen anses som "vanlig" etter lovens § 8. Særskilte forskrifter kan gis etter § 9.

Åpen brenning og brenning av avfall i småovner foregår ofte i eller i nærheten av boligstrøk. De største negative effektene oppstår derfor i lokalmiljøet. Røyk fra slik brenning kan føre til økt pustebesvær, akutte astmaanfall, eller være en ekstrabelastning ved at allergisymptomer forsterkes. Statlige og kommunale myndigheter har frem til nå i liten grad satt inn virkemidler rettet mot dette problemet. Som et ledd i det generelle arbeidet med ansvarsfordelingen på miljøområdet mellom stat og kommune, og for å klargjøre adgangen til slik brenning lokalt, vil departementet overføre myndighet til kommunene til å regulere åpen brenning og brenning av avfall i småovner.

2. Delegasjonsvedtak

I medhold av forurensningsloven § 81 jf kgl. res. av 8. juli 1983 om myndighet til å fastsette hvilken forurensningsmyndighet som kan treffe vedtak etter forurensningsloven, delegerer Miljøverndepartementet med dette myndighet til kommunene til å fastsette forskrift i medhold av forurensningsloven § 9 når det gjelder åpen brenning og brenning av avfall i småovner.

Med åpen brenning menes all utendørs brenning og med småovner menes forbrenningsovner som ikke har tillatelse fra SFT eller fylkesmannen eller er tillatt i medhold av statlige forskrifter etter forurensningsloven.

Innenfor dette myndighetsområdet er kommunen tilsynsmyndighet jf forurensningsloven § 48 og myndighet etter de generelle bestemmelser nevnt i rundskriv T-5/98 kap 2.1. Dette innebærer blant annet myndighet til å gi pålegg etter forurensningsloven § 7 fjerde ledd og illegge forurensningsgebyr jf forurensningsloven § 73.

3. Klage, veiledning

De enkeltvedtak som kommunen treffer i medhold av den myndighet som her er delegert, kan påklages til kommunestyret eller særskilt klagenemnd oppnevnt av kommunestyret. Dersom vedtak er fattet av kommunestyret kan vedtaket påklages til fylkesmannen.

Statens forurensningstilsyn har utarbeidet en veileder for å lette kommunenes arbeid i forbindelse med delegeringen. Som vedlegg til veiledningen er det utarbeidet et forslag til forskriftstekst som kommunene kan benytte dersom de ønsker det. Veiledning og forslag til forskriftstekst følger vedlagt.

Med hilsen

Ellen Hambro e.f.
avdelingsdirektør

Knut F. Kroepelien
rådgiver

Vedlegg: Veiledning fra SFT

Aktuell litteratur

- Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forurensningsloven med kommentarer av Carl Wilhelm Tyrèn, Tano forlag 1990, 2.utgave 1997
- Forurensningsloven med kommentarer av Øystein Wang, Norsk Lovnøkkel, ad Notam Gyldendal forlag 1997
- Rundskriv T-5/98 fra Miljøverndepartementet, Kommunens myndighet og plikter etter forurensningsloven
- Rundskriv nr. IK-14/94 fra Statens Helsetilsyn, Kommunens muligheter til å regulere småbrenning – brenning av avfall i småovner og åpen brenning
- SFT-veiledning 1713/2000 om forsøpling og avfallsopprydding
- Miljøsaneringsveileder. Håndbok i miljøsanering av bygninger. ØkoBygg 1999

Statens forurensningstilsyn (SFT)

Postboks 8100 Dep, 0032 OSLO

Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00

Telefaks: 22 67 67 06

E-post: postmottak@sft.no

Internett: www.sft.no

Utførende institusjon: Statens forurensningstilsyn (SFT)	Kontaktperson SFT Hans Aasen, Hanne Aronsen	ISBN 82-7655-426-1
---	---	--------------------

	Avdeling i SFT: Lokalmiljøavdelingen	TA-1824/2001
--	---	--------------

Oppdragstakers prosjektansvarlig: Avfallsseksjonen	År: 2001	Sidetall: 14	SFTs kontraktnummer
---	-------------	-----------------	---------------------

Tittel - norsk og engelsk:

Åpen brenning og avfallsbrenning i småovner

Open burning and waste incineration in small incinerators

Sammendrag:

Utslippene av miljøgifter fra såkalt småbrenning av avfall er relativt høye, og fører til helse- og trivselsproblemer. Hovedregelen er at avfallsbrenning uten tillatelse er forbudt. Forbudet er hjemlet i forurensningsloven. SFT oppfordrer kommunene til å arbeide for å hindre småbrenning lokalt gjennom informasjon, tilrettelegging og tilsyn. Regulering og oppfølging av småbrenning er fra 19. juli 2001 tillagt kommunene.

Summary:

The release of hazardous substances from small-scale burning of waste is relatively high and is leading to health problems and poorer well-being. The main rule is that waste incineration without permit is prohibited. The ban is included under the provisions of the Pollution Control Act. SFT (Norwegian Pollution Control Authority) calls on the municipalities to stop small-scale burning through information, arrangements, and supervision. The regulation and follow-up of such burning practice is from 19 July 2001 assigned to the municipality.

4 emneord: forbrenning, småovner, miljøregelverk, kommune	4 subject words: incineration, small incinerators, environmental regulations, municipalities
---	--